IJCRT.ORG ISSN : 2320-2882

INTERNATIONAL JOURNAL OF CREATIVE RESEARCH THOUGHTS (IJCRT)

An International Open Access, Peer-reviewed, Refereed Journal

ఆధునిక కోణంలో అనుమాండ్ల భూమయ్య సత్యభామ పాత్రచిత్రణ

బి.మహేష్,

పరిశోధక విద్యార్థి,

యూనివర్సిటీ ఆఫ్ హైదరాబాద్

పరిచయం:

నందితిమ్మన్న రాసిన “పారిజాతాపహరణం” కవి అనుమాండ్ల భూమయ్య రాసిన “పారిజాతావతరణం” కావ్యానికి ప్రేరణగా నిలిచింది. దేవలోకంలోని పారిజాతవృక్షాన్ని సత్యభామ కోరిక మేరకు శ్రీకృష్ణుడు భూలోకానికి తీసుకురావడం కావ్యంలోని ప్రధానాంశం. కొత్తచూపు పేరుతో గిరిజా మనోహర్ బాబు “పారిజాతావతరణము”కు ముందుమాటలో ఆచార్య అనుమాండ్ల భూమయ్యగారిలో కొంగ్రొత్త ఆలోచనలు పొడసూపడానికి దేవతావృక్షం మహత్తు కారణం కావచ్చు. ఆ భావ ప్రభావంతో, ఆ సందర్భాన్ని పారిజాతవృక్షాన్ని దేవలోకంనుండి, భూలోకంనుండి భూమికి తీసుకువచ్చిన ఘట్టాన్ని ఉదాత్తంగా చిత్రించే ప్రయత్నం చేసి ఈ “పారిజాతావతరణం” కావ్యరచనకు శ్రీకారం చుట్టారు. ఒక మహాకార్యం లోకోపరార్థం నిర్వహించబడాలన్న ఆశయం యుద్ధ సన్నివేశాలను వైరభావాలను దూరం చేయాలన్న ఆలోచన కూడా భూమయ్య అంతరంగంలో సుళ్ళు తిరిగి ఉండవచ్చు. ఒక మహాకావ్యం మానవ లోకహితం కొరకు నిర్వహించాలన్న ధ్యేయం ప్రశస్తమైనదిగా నిలుస్తుంది. ఈ భావంతో రచన ప్రారంభించినప్పుడు కవి మూలగ్రంథంలోని కథకు ఎటువంటి భంగం కలుగకుండా చేయాలన్న యోచన కారణంగా సత్యభామ దేవి వ్యక్తిత్వాన్ని మరో కోణంలోనుండి చూపించారు. సత్యభామ అనగానే అధికమైన అతిశయం ధన గర్వభావం, తానే మహా సౌందర్యవంతురాలినన్న అహంకారంవంటి ఆలోచనలు పాఠకుల మనసులో ముసురుకుంటాయి. కానీ దానికి భిన్నంగా ఈ కావ్యంలో సత్యభామ తీర్చిదిద్దబడింది. ఆ కారణంగానే రుక్మిణిదేవికి పారిజాతపుష్పానిచ్చిన కృష్ణుని మనసు ఆందోళన వల్ల దానికి కారణం చెప్పుకున్న సత్యభామ ఆ పుష్పాన్ని పట్టమహిషియైన రుక్మిణిదేవికివ్వడమే సరైనదని సమర్థించింది. కృష్ణునికున్న అష్టభార్యలకు పుష్పాలివ్వాలంటే అక్కడ అన్ని పుష్పాలు లేవన్న కారణాన్ని కూడా చెప్పి తన ప్రాణనాథుని చర్యను సబబైన చర్యగా అంగీకరించింది. అంతేగాక లోకానికి అత్యంత ఉపయుక్తమైన ఆ వృక్షము మన లోకంలో ఉండటమే మేలన్న భావాన్ని తర్కబద్ధంగా సమర్థించుకొని దాని ఇక్కడికి తెచ్చుకుందామని స్వామిని అర్థించింది. తనకేదో ఉపయోగమని గాక, సమాజానికి ఉపయోగపడే యోచన చేసిన ఆమెలోని ఉత్తమ ఆదర్శాన్ని, ఉత్తమ వ్యక్తిత్వాన్ని ఆవిష్కరించి కవి తన దృక్పథానికి న్యాయం చేశాడు. పారిజాతపుష్పం నారదుడు తీసుకొని రావడం శ్రీకృష్ణుడు ఆ సమయంలో రుక్మిణిదేవి మందిరంలో ఉండడం ఆ పుష్పాన్ని రుక్మిణిదేవికి

ఇవ్వడంవంటి మూలకథా సూత్రాలకు ఎక్కడా భంగం వాటిల్లకుండా రచనను కొత్త మార్గంలోకి భూమయ్యగారు తీసుకొని వెళ్ళార"న్నారు.

1॰ నారదుడు పారిజాతపుష్పాన్ని శ్రీకృష్ణునికి కానుకగా ఇవ్వటం

నారదుడు ఇంద్రలోకంనుండి శ్రీకృష్ణుని కోసం కానుకగా పారిజాతపుష్పాన్ని తీసుకొచ్చి ఇస్తాడు.

1.1. సత్యభామ మందిరానికి (భవనానికి) శ్రీకృష్ణుడు రావడం:

శ్రీకృష్ణుడు సత్యభామ మందిరానికి వస్తున్నాడని తెలుసుకున్నది. అతని కోసం ఎర్రతివాచి పరిచింది. శ్రీకృష్ణుని స్వాగతించడానికి చేయాల్సిన ఏర్పాట్లన్నీ చేసింది. శ్రీకృష్ణుని అందచందాలను, పరాక్రమాలను, ధైర్యసాహసాలను వర్ణిస్తూ ఆచార్య అనుమాండ్ల భూమయ్య పాత్రచిత్రణ చేశారు. దారిపోడవునా మట్టిగాజులతో స్త్రీలు, వేణువులు ఊదుతూ మందిరం అంతా కృష్ణుని వేణుమయమైంది. దారిప్రక్కన ఉన్నవారు వెలుగులను చిమ్ముతున్నారు. శ్రీకృష్ణునికి ఇష్టమైన నగలను సత్యభామ ధరించింది. సత్యభామనే మందిరంలోకి అడుగుపెట్టిన శ్రీకృష్ణునికి స్వాగతం పలికింది. కృష్ణుడు కూడా సత్యభామ ఆతిథ్యానికి పరవశించాడు. సత్యభామ ఒక కార్యాన్ని చేయదలచి దానికి శ్రీకృష్ణుని సహాయంతో అయితేనే నెరవేరుతుందని గ్రహించింది. ఆ కార్యాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొనే శ్రీకృష్ణుని సత్యభామ మందిరానికి స్వాగత తోరణాలతో నృత్యగీతాలు, వేణునాదాలతో ఆనందింపజేసి ఆహ్వానించింది. శ్రీకృష్ణుడికి రుక్మిణి భవనంలో జరిగిన విశేషాన్ని సత్యభామ తెలుపుతుంది. కర్ణుడు కూడా సత్యభామ మనసులోని మాటను గ్రహించాడు.

ఈ "పారిజాతావతరణం" కావ్యంలో కవి అనుమాండ్ల భూమయ్య శ్రీకృష్ణుని సత్యభామలను ఒక గొప్ప కార్యాన్ని నెరవేర్చే ఉద్దేశంతో నిర్మించాడు. నందితిమ్మన "పారిజాతాపహరణం"లో పారిజాత పుష్పం కోసం సత్యభామ అలగడం ఆ అలకను తీర్చడం కోసం శ్రీకృష్ణుడు ఇంద్రలోకానికి వెళ్లి అక్కడ యుద్ధం చేసి పారిజాతపుష్పాన్ని తీసుకురావడం జరుగుతుంది. సమాజానికి అవసరమైన మంచి ఏమి జరగలేదని కవి భూమయ్య గ్రహించారు. నందితిమ్మన వస్తువు, పాత్రలను మరీ సహజంగా చిత్రించడంవల్ల సమాజానికి జరిగేదేముందని భావించి పారిజాతవృక్ష మహిమను ఎరిగి శ్రీకృష్ణ, సత్యభామల పాత్రలను సమాజహితం కోసం పాటుపడే విధంగా ఆచార్య అనుమాండ్ల పాత్రచిత్రణ చేశారు. నారదుడు తెచ్చిన ఏకైక పుష్పాన్ని రుక్మిణికి ఇవ్వడం అది చూసిన సత్యభామ బాధపడకుండా ఆ పుష్పానికి వృక్షానికి ఉన్న మంచి స్వభావాన్ని తెలుసుకున్నది. పారిజాతం వల్ల జరిగే మంచిని అంచనా వేసింది. తన రాజ్యంలోని ప్రజలకు మంచి చేకూర్చాలనే తలంపులు కవి అనుమాండ్ల భూమయ్య పాత్రచిత్రణ చేశారు.

శ్రీకృష్ణుడివల్ల కూడా సత్యభామ ద్వారా జరిగే మంచిని గ్రహించాడు. కృష్ణుడిద్వారా జరిగే కార్యానికి తనవంతుగా ఎంతవరకైనా సహకరించాలనుకున్నాడు కవి అనుమాండ్ల భూమయ్య. లోకానికి ఎల్లప్పుడూ హితాన్ని చేకూర్చే శ్రీకృష్ణుడి ద్వారానే ఇంద్రలోకంలోని ఇంద్రుడి దగ్గర ఉన్న పారిజాతవృక్షాన్ని కృష్ణుడి చాకచక్యంతో తీసుకురాగలరని భావించాడు. అందుకే శ్రీకృష్ణుని పాత్రగా ఎన్నుకొని అద్భుతమైన కావ్యాన్ని కవి భూమయ్య వెలువరించారు.

1.2. సత్యభామ ఉదారతను తెలుపుతూ!

సత్యభామ, శ్రీకృష్ణుడు పారిజాతపుష్పాన్ని రుక్మిణికి ఇస్తే బాధపడలేదు. మా అందరిలో పెద్దది రుక్మిణియే కాబట్టి ఆమెకి ఇవ్వడమే న్యాయమని చెప్పింది. ఒకవేళ మరొకరికి ఇచ్చి ఉంటే భేదాభిప్రాయాలు వచ్చేవని చెప్పింది. అక్కాచెల్లెళ్లకు మధ్య ఉండాల్సిన సఖ్యత గురించి కూడా కవి అనుమాండ్ల భూమయ్య సత్యభామ పాత్రచిత్రణను చేశారు. నారదుడి పాత్రద్వారా పెద్దలను గౌరవంగా కలవడానికి ఇతరుల ఆతిథ్యాన్ని స్వీకరించడానికి వెళ్ళినప్పుడు కృతజ్ఞతపూర్వకంగా

ఒక ఫలాన్ని, పత్రాన్ని కానుకగా తీసుకెళ్లాలనే గౌరవ మర్యాదలు ఇచ్చిపుచ్చుకోవాలనే విషయాన్ని తెలియడానికి నారదుడి పాత్రను తీర్చిదిద్దారు.

శ్రీకృష్ణుడు అనేక కారణాలతో చాలామందిని పెండ్లి చేసుకున్న అందరిపట్ల సమానమైన ప్రేమాదరణ చూపాడు. సత్యభామ కూడా కృష్ణుడి పతిగా లభించడం పూర్వజన్మ సుకృతంగా భావిస్తుంది. సత్యభామ నిత్యం కృష్ణుని తలుస్తూ కీర్తిస్తూ, సేవిస్తూ పూజిస్తుంది.

1.3. సత్యభామ శ్రీకృష్ణునితో తన కోరికను వెలిబుచడం:

శ్రీకృష్ణునితో సత్యభామ లోకకళ్యాణం కోసం తన మనసులోని మాటను తెలుపుతుంది. సామాన్యులను కాపాడే శక్తి శ్రీకృష్ణునికే ఉంది. లోకాన్ని రక్షించడానికి దుష్టులను రక్షిస్తాడు. ధనుర్విద్యలో ఆరితేరినవాడు. నరకాసురునితో సత్యభామ యుద్ధం చేసినప్పుడు సత్యభామకు ఇచ్చిన వరాన్ని కృష్ణున్ని ఈ సందర్భంలో అడుగుతుంది. వరాన్ని ఇవ్వాలని సత్యభామ కోరుతుంది. సత్యభామ కోరకుండానే కృష్ణుడి వివాహం చేసుకున్నాడు. ఈ సృష్టికర్త శ్రీకృష్ణుడికి అన్నిచోట్ల ఏమి జరుగుతుందో తెలుసు. ఈ ద్వారకాపురంలో నడవలేక ఇబ్బందిపడేవారున్నారు. వారి బాధలను తొలగించడానికి మీరే పూనుకోవాలని సత్యభామ కోరిక రూపంలో జనులకు హితాన్ని చేకూర్చమని అడుగుతుంది. ఇక్కడ గ్రుడ్డివారు, మూగవారు, చెవిటివారు కలరు. వీరి బాధలను నివారించమని సర్వజనులు సుఖంగా ఉంటే వెలుగులు చిందించినట్లేనని కవి భూమయ్య సత్యభామ పాత్రద్వారా లబ్ధిని చేకూర్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

దుర్భరమైన జీవితం గడిపేవారున్నారు. పన్నులూడి, కాళ్లు వణుకుచున్న మూడుకాళ్ళ ముసలివారున్నారు. సత్యభామ అతి సుందరమైన, పెద్దదైన అంతపురంలోనే ఉండటం తప్పా ఎప్పుడు బయటకు కాలు పెట్టింది లేదు. అయినా తన రాజ్యంలోని కష్టనష్టాలను తెలుసుకున్నది. ఈ విషయాలు తెలుసుకున్నప్పుడు హృదయం పరితపించింది. ప్రజలకు ఎలాంటి బాధలు లేనప్పుడే వారు తమ మదిలోని ఆత్మతత్వమును ఎరుగుతారు. జపతపములు చేసి ముక్తి పొందగలరు. పెద్ద మనసున్న సత్యభామకు శ్రీకృష్ణుడు అడిగిన కోరికను తీర్చడానికి సిద్ధమైనదని చెప్పాడు.

సత్యభామ తనలోని కోరికను తెలిపింది. పారిజాతపుష్పాన్ని తీసుకొచ్చిన నారదునిద్వారా పారిజాతవృక్షం గొప్పతనం విన్నది. పారిజాతవృక్ష సహాయంతో మన రాజ్యంలోని ప్రజల బాధలను తీర్చడానికి సహకరిస్తుందని దాన్ని తీసుకురావాలని కోరింది.

1.4. ద్వారకా రాజ్యంలోని ప్రజల బాధలను తెలుపుతూ:

అక్షయపాత్రలాంటి పారిజాతవృక్షం అన్నం లేనివారికి అన్నాన్ని అందిస్తుంది. ప్రజల బాధలను తీర్చి హితాన్ని చేకూర్చుతుంది. కళ్ళు లేని వారికి కళ్ళు వస్తాయి. ఈ సృష్టిలో ఏది ఎలా ఉండేది చూడరు. సూర్యచంద్రులను, సృష్టిని చూడలేరు. అంధుల బ్రతుకు అమావాస్యలాంటిది. చెవిటివారు ఎవరేమి పలికిన వినలేరు. ఎలాంటి సంగీత వాయిద్యాలను వినలేరు. నిశ్శబ్దమే వారి జీవితంలో ఆవరించి ఉంటుంది. బాల్య,యవ్వనంలో ఎంతో ఉత్సాహంగా ఉన్నవారు వృద్ధాప్యం రాగానే ఎక్కడికి కదలలేక వారు పడే వేదనను భరించలేరు. అనేక రకాల వ్యాధులతో అలమటించి మనసు నిలువకుండా చేస్తుంది. వికలాంగులను చూసి భూమి పరితపింపచేసి అందగిస్తుంది. మనుషులంతా కలత పడతారు. మానవాళి నివాసమైన భూమి ఒకించు తపిస్తుంది. పారిజాతం అందరికీ బంధువు అవుతుంది. భూమిపైకి వస్తే ప్రజలంతా తరిస్తారు. ఈ మాటలన్నీ వింటున్న సత్యభామ మాటలకు కృష్ణుడు సంతోషపడ్డాడు. ప్రజలు పడుతున్న బాధలను నివారించే మార్గాన్ని శ్రీకృష్ణుడు సూచించాడు. రాజు రాణి అంటే కేవలం వారి సుఖభోగాలు మాత్రమే కాదు. ప్రజలు పడుతున్న బాధలపై అవగాహన ఉండాలి. వాటిని నివారించే శక్తిసామర్థ్యాలు ఉండాలి. ప్రజల బాగోగుల కోసం పరితపించాలి. పరిపాలకులు కొన్ని కష్టనష్టాలకోర్చి ప్రజల

బాధలను రూపుమాపాలి. ఇంద్రుడు ఇస్తాడా అతని భార్య అడ్డుపడవచ్చునని శ్రీకృష్ణుడు అనగానే సత్యభామ వెంటనే జగన్నాటకాన్ని నడిపించేది కృష్ణునికి తెలియని ఉపాయం ఏమి ఉంటుందని చెబుతుంది.

1.5. సత్యభామ పారిజాతాన్ని భువికి తెచ్చే మార్గాన్ని శ్రీకృష్ణునికి వినిపించుట:

పారిజాతవృక్షాన్ని సత్యభామ భూమికి తెచ్చే మార్గాన్ని సూచించింది. శ్రీకృష్ణుడే పాలకడలికే సమయంలో కూర్మరూపంలో ఉన్నప్పుడు మందారగిరిపై ఎత్తుకున్నప్పుడు పారిజాతం వెలువడింది. ఇంతకాలం ఇంద్రుడే ఆ వృక్షాన్ని అనుభవించాడు. ఇంద్రుడికి ఆ పారిజాతం ఇకపై ఏమి అవసరం ఉండకపోవచ్చు. దీనులకు ఉపయోగపడితే బాగుంటుంది. సర్వసుఖాలకు స్వర్గం అది అక్కడ ఉన్నవారికి పారిజాతం అవసరమే ఉండదు. వ్యాధులు, వృద్ధాప్యం, ఆకలి ఎరుగరు. దీనత్వం తెలియదు. పారిజాతం అవసరం లేని వారితో ఉన్న ఫలితం ఏమున్నది. భూమిపైకి మాత్రం రావడం అత్యవసరం ప్రజలు బాగుంటే దేవతలంతా ఆనందపడతారు. అన్నదమ్ములాంటి ఇంద్రుడు శ్రీకృష్ణుడు పారిజాతం ఇవ్వకపోవడానికి కారణాలు ఏమి ఉండవు.

శ్రీకృష్ణుడు సత్యభామకే అభినందనలు తెలిపాడు. హర్షాన్ని వ్యక్తపరిచాడు. సత్యభామ భూదేవి అవతారం ఎత్తింది. ప్రజల ఆర్తిని తొలగించే ఈ కార్యానికి అందరూ సహకారం అందజేస్తారు. ఈ విషయాన్ని నారదుడు వెంటనే స్వర్గాధిపతికి, ఇంద్రుడికి చెప్పడానికి స్వర్గపురికి వెళ్ళాడు. దైవకార్యమిదియని అందరూ పొంగిపోయారు. సత్యభామ సంతోషపడింది. కృష్ణునికి దరహాసం వెల్లివిరిసింది. సత్యభామ మందిరం మెరిసిపోయింది.

1.6. సత్యభామ, కృష్ణుడు పారిజాతం కోసం ఇంద్రపురికి ఏగడం:

ద్వారకాపురిలోని ప్రజల శ్రేయస్సు కొరకు పారిజాతవృక్షం తీసుకురావడం కోసం సత్యభామ, శ్రీకృష్ణుడు గరుడవాహనం ఎక్కి బయలుదేరారు. సత్యభామ ఎప్పుడు చూడని సౌధమని విశాలమైన పురవీధులను చూసింది. మంచి కార్యాన్ని తలపెట్టినవారికి అన్ని సహకరిస్తాయి. వారి విజయాన్ని కోరి కన్నతల్లివలె దీవించింది. అంధులకు, వికలాంగులైన ప్రజల బాధలను తీర్చే శక్తి పారిజాతానికి ఉన్నదని ఇంద్రుడికి తెలిసింది. ఇంద్రుడు నారదముని చెప్పిన మాటలు విని శ్రీకృష్ణుడికి పారిజాతవృక్షం ఇవ్వాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. కవి అనుమాండ్ల భూమయ్య పారిజాతపహరణం కావ్యంలో ఇంద్రుడి యుద్ధానికి సిద్ధమైతే ఈ కావ్యంలో ఇంద్రుడిని మంచి మనసున్న స్వర్గాధిపతిగా పాత్రచిత్రణ చేశారు. చంద్రుడు కూడా సత్యభామ జనుల హితార్థం కొరకే చేస్తున్న ఈ పనిని చూసి ఆనందించాడు. వాసుదేవుని మనసారా సాదారంగా ఆహ్వానిస్తాడు. కృష్ణుడు వచ్చాడని దేవుళ్ళందరికీ తెలిసి ఆనందించారు. ఇంద్రుడు కృష్ణుడిని ఎదురేగి కౌగిలించుకోగానే భూమి, ఆకాశం ఒక్కటైనట్టు ఆనందించారు. విష్ణువు త్రివిక్రముడై బలిని అణచినట్టి స్వర్గరత్న కాంతులను చేరినట్టున్నది. రంభ,ఊర్వశి, మేనక సభకు వచ్చారు. వారి నృత్యభంగిమలు పులకరించాయి. అందరూ భళిభళి అని ధ్వనులు సభాభవనంనందు వినిపించారు.

కృష్ణుని తల్లి అయిన అదితి పాదాలకు అమితభక్తితో శ్రీకృష్ణుడు సత్యభామ మొక్కారు. అదితి సత్యను కౌగిట చేర్చుకొని మనసు నెరిగి సంతోషంతో పలికినది.

1.7. శ్రీకృష్ణుడి విజయాలను ఇంద్రపురిలోని దేవతలందరూ పొగడడం

వేదాలను భూమిని దేవతలందరిని మత్స్య, కూర్మ, వరాహ అవతారాలనెత్తి రాక్షస సంహారం చేశాడు. బలిని ఎదిరించలేక ఇంద్రాది అమరులు అడవులకు తలదాచుకోవడానికి వెళ్లారు. శ్రీహరిని వారికి కృష్ణావతారంలో ఇంద్రుడాది సురలందరూ అతని భిక్షను అనుభవిస్తున్నారు. అమరపురిపైనే శ్రీకృష్ణునికి హక్కు ఉంది. ఒకవేళ కృష్ణుడు అమరపురినే తీసుకునేంత హక్కు ఉంది. ఇప్పటివరకు ఇంద్రుడే పారిజాతాన్ని అనుభవించాడు. తృప్తి పొందాడు.

కృష్ణుడి తల్లి అదితికి గౌరవించాడు. తన తల్లి చెప్పిన మాటనే ఆచరిస్తానన్నాడు. బలిని అణచి స్వర్గపురిని సాధించాడు. విశ్వమంతా కర్త శ్రీకృష్ణుడే. తాను లేనిది లోకాలలోనే లేదు. ఎంతకాలం కృష్ణుడు భూమియందు ఉంటాడో అంతకాలం ఈ పారిజాతం ఉంటుంది. ఈ మాటలకు అదితి శచీదేవి సంతోషించారు. సత్యభామ, శ్రీకృష్ణుడు కోరిన పారిజాతం పొందడంతో ఆనందం వ్యక్తం చేశారు. శచీదేవి ప్రాణానికి ప్రాణంగా పారిజాతాన్ని ప్రేమించింది. పాలకడలిలో పారిజాతం జనించింది.

1.8. పారిజాతవృక్షం గొప్పతనాన్ని తెలపడం:

పాలకడలిలో పారిజాతం జనించింది. స్వర్గంలో ఇంతకి ఇంత ఎదిగింది. ఇంద్రాది దేవతలచేత పొగడబడింది. ఎల్లజగముల కీర్తిని సంపాదించింది. ద్వారకాలో ఆకలికి అలమటించేవారు. దీనజనులందరూ పారిజాతం రాక కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. మేలు ఎంచి భూమిపైన అవతరించమని సత్య వచనములు వినమని చెబుతుంది. కృష్ణుడు కడగంటి వెలుగు వీక్షించాడు. వివిధ రంగుల పుష్పాలు పూశాయి. సత్యభామ చేసిన వినతికి సాన్నిహిత్యంతో ఇంద్రుడు కూడా పారిజాతంతో పోయి ప్రజల బాధలను తీర్చమని చెప్పాడు. పారిజాతం ఇవ్వడానికి ముందుకు వచ్చిన కృష్ణుడు ఆనందపడ్డాడు. భూమిపై జనుల దీనస్థితి అంతరించింది. కన్నవారికి ఎరుకపరిచాడు. అందరికీ అందరానిది అందుకోవడంలో గుణానికి మిన్న ఇళ్లలోనే సుగుణం కలదు. పారిజాతాన్ని తెచ్చిన అందరూ మెచ్చారు.

1.9. పారిజాతం భూలోకం చేరటం:

సత్యభామ శ్రీకృష్ణుడు పారిజాతాన్ని తీసుకొని భూలోకానికి వచ్చారు. సత్యభామ చేసిన కార్యాన్ని ఆలస్యం చేయకుండా మహాభాగ్యంగా భావించారు. సత్యభామ తన తోటలో పారిజాతాన్ని నిలిపింది. ప్రజల హృదయాలలో అమృతం కురిసినట్లయింది. దివ్యత్వం ప్రబరిల్లింది. పరిమళం వెలువరించింది. పారిజాత ప్రభావంతో కళ్ళు లేని వారికి, చెవులు లేనట్టి వారికి, నడవలేనట్టి వారికి, మాట్లాడని వారందరికీ, ఎవరికీ ఏమీ లేవో అవన్నీ వచ్చాయి. అమృతకలశంతో పుట్టిన దివ్య పారిజాతవృక్షము స్పర్శ వలన అంగవైకల్యము తొలగిపోయింది. శ్రీకృష్ణుడిని సత్యభామను ఎల్లజనులు ఆశీర్వదించారు. పొగిడారు. ఆనందపడ్డారు. విశ్వమంతట వ్యాపించిన వెయ్యి కనులు పరమార్థమార్గం గన్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు చేయని చిలిపి పనులు లేవు. ఇన్నాళ్లకు శ్రీకృష్ణుని చూసామని సంతోషించారు.

1.10. ప్రజలు శ్రీకృష్ణుని స్తుతించుట:

శ్రీకృష్ణుడి జన్మయే ధర్మాన్ని నిలబెట్టడం కోసం జన్మించాడు. దుస్తులను శిక్షించడం తెలుసు. దశావతారాలు ధరించాడు. శ్రీకృష్ణుడు వేయి కన్నులు కలవాడు. వేయి విధాల కనిపిస్తాడు. చేతులే లేకున్న కార్యాన్ని నిర్విఘ్నంగా పూర్తి చేస్తాడు. పాదాలే లేకున్న వేయి పాదాలపై నడిచి ముందుకు సాగుతాడు. బ్రహ్మ, రుద్రుడు, ఇంద్రుడు, ప్రజాపతులందరూ శ్రీకృష్ణుడిలోనే లయమవుతాయి. ఎక్కడ, ఎప్పుడు, ఎలా చూసినా అన్నివైపులా శ్రీకృష్ణ పరమాత్మనే సర్వం నిండి ఉంటాడు.

1.11. పారిజాతాన్ని జనులు కోరికలు కోరడం:

సత్యభామ, శ్రీకృష్ణుడు స్వర్గపురినుండి భూలోకానికి కోరికలు తీర్చే పారిజాతాన్ని తీసుకొచ్చారు. ద్వారకాపురిలోని ప్రజలు వారి జీవితంలో లేని వాటిని ఒకరు ఇంటిని, మరొకరు ధనాన్ని, ఒకరు సంతానాన్ని, మరొకరు పంట దిగుబడిని, ఎవరికి ఏది లేదో వాటిని కోరుకున్నారు. పారిజాతం వారి జీవితాల్లో ఒక్కసారిగా కటిక చీకటినుండి వెలుగువైపు నడిపించింది. అపారమైన కరుణను చూపింది. జీవితాలనే వెలిగించింది. సత్యభామనే స్వయంగా రుక్మిణిదేవికి పుష్పాలను కోసి ఇచ్చింది. అంగవైకల్య విముక్తులైనారు. వారిచేతనే పుష్పాలతో పూజ చేశారు. శ్రీకృష్ణుడు ఇదంతా చూస్తూ ఆనందపడ్డాడు. పూలను మహాప్రసాదంగా స్వీకరించారు. స్వర్గమే అవతరించినట్లు తలచారు.

స్వర్గమే భూమిపై అవతరించినట్లున్నది. కృష్ణుని చేరి అంగవైకల్యం ఉన్నవారు అవతరింప చూడగలిగినారు. మాట్లాడగలిగినట్టివారు మాట్లాడారు. నడవగలిగినవారు నడిచారు. వీరంతా కృష్ణుని వల్లనే సాధ్యమైందని ఆనందించారు. వారి జీవితాల్లో వెలుగులు నిండాయి. ఇంతవరకున్న అజ్ఞానం అంతరించింది. కొత్త ఉత్సాహంతో కొలువు తీరారు.

1ి12ి పారిజాతాన్ని భూలోకానికి తేవడానికి కారణమైన సత్యభామను పూజించడం:

రాజ్యానికి రాజ్యాధిపతిగా సత్యభామ ప్రతిదీ చూస్తూ ఊరక ఉండలేదు. ప్రజల కష్టనష్టాలను పారద్రోలడానికి ప్రయత్నించింది. సమస్య పరిష్కారం కోసం ఉపాయాన్ని ఆలోచించింది. శాశ్వతంగా రూపుమాపడానికి సాధ్యమైనంతవరకు కృషి చేయాలని తలచింది. ఈ కార్యం నిర్విఘ్నంగా చేయగలరు. వారిపట్ల ప్రేమానురాగాలు, గౌరవ మర్యాదలతో పారిజాతాన్ని సాధించింది. దీనుల బాధలను దూరం చేసింది. ప్రజలు విముక్తులయ్యారు. దీనికి కారణం సత్యభామనే కదా అని గ్రహించారు. నారదుడు, సత్యభామ గొప్పతనాన్ని అందరి ఎదురుగా పలికినాడు. ద్వారకావాసులైన వారి బాధలను సత్యభామ తన బాధలుగా గ్రహించింది. ఎల్ల కష్టాలను తీర్చాలని మదిలో అనుకున్నది. భూదేవి సత్యభామగా అవతరించింది. కన్నబిడ్డల బాధగా గమనించింది. తల్లిలాగా తపించింది. భూమిపై జనుల సంక్షేమం కోసం తపించింది. సకల బాధలన్నీ తొలగిపోతాయి. పారిజాతవృక్షం ఉంటేనని గ్రహించింది. సత్యభామ, కృష్ణునికి ఈ విషయాన్ని తెలిపింది.

ప్రజల క్షేమార్థమై సత్యభామ చేసిన ఆలోచనను స్వర్గాధిపతి ఇంద్రుడు మెచ్చుకున్నాడు. నలుగురికి మంచి జరిగే పనిని అందరూ స్వాగతించి మెచ్చారు. ఇంద్రుడే స్వయంగా సత్యభామ, శ్రీకృష్ణునికి పారిజాతం ఇచ్చి పంపాడు. కృష్ణుడు ఉన్నంతవరకే ఇది భూలోకంపై ఉంటుందని చెప్పాడు. సర్వజనుల సౌఖ్యం సత్యభామ కోరుకున్నది. ఎవరు కూడా సత్యభామకు సాటిరాలేరు. కన్నబిడ్డల బాధలను గనిన తల్లిలాగా సత్యభామ తపించింది. బాధలను ఎలా మాన్పించాలో ఉపాయం వెతికింది. బాధలను తొలగించితే మహాభాగ్యం అనుకున్నది. కృష్ణుడు ఒకవైపు రక్షిస్తున్నాడు. తల్లిలాగా సత్యభామ కూడా తోడైంది. జీవితాలు స్వర్గధామం అవుతాయి. సత్యభామ అడిగిన వెంటనే పారిజాతం సమకూర్చారు. వారు మాత్రం నిరామయంగానే ఉన్నారు. భూలోకంలో ప్రజలు కృష్ణుడికి సత్యభామకు బ్రహ్మరథం పట్టడం చూసి పొంగిపోయారు. దీనజనులంతా వారి హృదయాల్లో గూడు కట్టుకున్నారు. ప్రజలంతా చీకటిని వీడి వెలుగును చేరారు. అమృతాన్ని పొంది మృత్యువును జయించారు. సత్యభామ, కృష్ణుడి దర్శనం పొంది చైతన్యం పొందారు. భూదేవి మురిసింది. సముద్రాలు ఉప్పొంగాయి. రత్నరాశులు వెలిశాయి. పారిజాతం తామేయై శ్రీకృష్ణ,సత్యభామ వెలిగారు.

ఆధార గ్రంథాలు:

1. రాధాకృష్ణ, బూదరాజు. పద్య సాహిత్యం–సంఘ చరిత్ర. హైదరాబాద్, ప్రాచీ పబ్లికేషన్స్, 2005.

2. భూమయ్య, అనుమాండ్ల. అంతర్వీక్షణ సార్వభౌమం. వరంగల్, మనస్విని ప్రచురణలు, 2003.

3. భూమయ్య, అనుమాండ్ల. భూమయ్య పద్యకావ్యాలు (షోడశ పద్యకావ్య సంపుటి), హైదరాబాద్, అజో–విభొ–ప్రచురణలు,2023.

4. భూమయ్య, అనుమాండ్ల. జ్వలిత కౌసల్య. వరంగల్, మనస్విని ప్రచురణలు, 2011.

5. లక్ష్మణరావు, గంద్ర. తెలంగాణ పద్య కవితా వైభవం. హైదరాబాద్, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి ప్రచురణలు, 2017.